

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 25. Şubat 2014
Sayı: 1300

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Etkilerini tüm dünyada hissettiren küresel sıcaklık ve iklim değişikliği, ülkemizde de tedbir alınması gereken önemli meselelerden birisidir. Konuyla ilgili gerekli hassasiyetin gösterilmesi ve gerekli çalışmaların yapılması adına, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını arz ve talep ederiz.

Ar. Mehmet DUDU
Hatay Milletvekili

Mehmet Hilal KAPLAN
Kocaeli Milletvekili

Turgut DİBEK
Kırklareli Milletvekili

Atilla KANT
Konya M. V.
grup mu

Selim DÖNER
İzmir M. V.
R. U.

Levent GÖK
Ankara Milletvekili

Veli Ağababa
M. V.

Candan YÜCEER
Tekirdağ M. V.

Emre KÖPEKÇİ
Tekirdağ M. V.

Ali Serindap
Gaziantep M. V.

Hasan ÖREN
M. V.

Müslüm İSTİBUL
İstanbul

Erdoğan TOPRAK
İstanbul Milletvekili

Ayşe Esen DANIŞOĞLU
İstanbul M. V.

13000. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

ÖZET GEREKÇE

Son yüz yılda dünya genelinde hızla artan nüfusun beraberinde getirdiği yoğun sanayileşmeyle birlikte fosil yakıtların kullanımının artması, ormanların yok edilmesi ve toplumlardaki tüketim eğiliminin çok fazla olması gibi nedenlerle karbondioksit, metan ve diazot monoksit gazların atmosferdeki yığılması artış göstermektedir. Bilim adamlarına göre bu artış küresel ısınmaya neden oluyor.

Dünya Bankası verilerine göre, Türkiye'nin karbon salınımının son yıllarda diğer OECD ülkelerinden daha hızlı bir şekilde arttığı belirtiliyor. Verilere göre gelecekte de bu artışın hızla devam edeceği tahmini yapıyor. Buna göre Türkiye'nin 2009'da 369 milyon ton olan karbon salınımı 2030 yılına kadar 3 katına çıkacak.

Dünya Bankası'nın Türkiye ile ilgili hazırladığı çevre notunda Türkiye, suyun verimli kullanımı ve yenilenebilir su kaynakları açısından diğer ülkelerin gerisinde kalıyor.

Avrupa Birliği'nde ortalama olarak kara alanlarının yaklaşık yüzde 40'ı ormanlardan oluşuyor. Bu alanda OECD ortalaması ise yüzde 30 civarında. Türkiye'ye bakıldığında ise ormanlık alanların kara alanlarının yaklaşık olarak yüzde 15'ini kapsadığı görülüyor. Yapılan çalışmalarda Türkiye'nin yeşil bir ekonomiye ulaşması için sektörel düzeyde detaylı analizlere ihtiyaç olduğunun altı çiziliyor.

Ülkemizdeki toplam sera gazı emisyonu 1990'dan 2011 yılına kadar sürekli bir artış göstermektedir. 1990 yılında toplam salınan sera gazı miktarı 100 milyon ton iken, bu miktar 2011 yılında yüzde 124'lük bir artışla 422 milyon ton olarak gerçekleşmektedir.

Sektörlere göre en çok sera gazı emisyonu enerji sektöründe görülmektedir. Bu sektördeki toplam artış oranı yaklaşık %127'dir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin sera gazı emisyonlarının azaltılmasına veya sınırlandırılmasına yönelik hukuki açıdan bağlayıcı belgesi olan. Kyoto Protokolü'ne ülkemiz 26 Ağustos 2009 tarihinde resmen taraf olmuştur. Bu protokole göre Türkiye sera gazı salınımını 1990 yılı seviyelerine çekmesi gerekmektedir. Yani salınımı 100 milyon dolaylarına kadar düşürmesi gerekli. Bizim gibi protokole imza atan ülkeler 2020 yılına kadar sera gazı salınımlarını %40 azaltmayı planlarken biz ülke olarak 2020'ye kadar sadece sekretarya çalışmalarıyla uğraşacağız.

Kişi başına karbon emisyonumuz Avrupa ve gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında düşük olmasına rağmen son 20 yıl içerisinde OECD ülkeleri içinde karbon emisyonu en hızlı artan ve doğal kaynaklarını en hızla tüketen ülke konumundayız.

Ancak tüm bu uyarılara karşın, hiçbir tedbir alınmadan, az olan su kaynaklarımızın savurganca kullanılması, ormanların yok edilmesi, doğanın tahrip edilmesine ve çevre kirliliğinin önüne geçilecek adımların atılmaması ülkemiz geleceği açısından kaygı vericidir.

Ülkemiz, kar yağmayan, yağış miktarı iyice düşmüş bir kış mevsimi geçirirken küresel ısınmanın etkilerini yaşamaya başlamışken, İç Anadolu'daki göller bir bir kururken, kuraklık ve doğuracağı açlık kapımızdayken, sadece ülkemizi değil, bütün dünyayı tehdit eden küresel ısınma etkileri konusunda hükümetimiz tarafından hiçbir ciddi girişimde bulunulmamaktadır..

TÜİK'in 2011 yılı emisyonlarında CO2 eşdeğeri olarak en büyük payı %71 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken, bunu sırasıyla ile endüstriyel işlemler, %9 ile atık ve %7 ile tarımsal faaliyetler takip etti.

Etkilerini tüm dünyada hissettiren küresel sıcaklık ve iklim değişikliği, ülkemizde de tedbir alınması gereken önemli meselelerden birisidir.

Sonuç olarak, bu konuda gereken hassasiyetin gösterilmesi ve bu sorunun çözülmesi için alınması gereken önleyici ve düzenleyici çalışmaların en kısa sürede ilan edilerek gerekli çalışmaların yapılması yaşamsal bir önem taşımaktadır. Bu önlemlerin saptanması amacıyla, Meclis Araştırma Komisyonu kurulması ülkemizin geleceği ve ulusal çıkarları adına büyük önem taşımaktadır.

GEREKÇE

Son yüz yılda dünya genelinde hızla artan nüfusun beraberinde getirdiği yoğun sanayileşmeyle birlikte fosil yakıtların kullanımının artması, ormanların yok edilmesi ve toplumlardaki tüketim eğiliminin çok fazla olması gibi nedenlerle karbondioksit, metan ve diazot monoksit gazların atmosferdeki yığılması artış göstermektedir. Bilim adamlarına göre bu artış küresel ısınmaya neden oluyor.

Dünya iklim sisteminde değişikliklere neden olan küresel ısınmanın etkileri en yüksek zirvelerden, okyanus derinliklerine, ekvatoradan kutuplara kadar dünyanın her yerinde hissediliyor. Endüstri devrimi ile birlikte, özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, insan aktivitesi sera gazlarının miktarını her geçen yıl arttırarak yüksek oranlara ulaştırmıştır.

Hükümetler arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) tarafından geçtiğimiz aylarda hazırlanan ve kamuoyuyla paylaşılan küresel iklim raporu, dünyanın alarm verdiğini ortaya koydu. Küresel ısınmanın insan kaynaklı olduğunun altı çizilen raporda, sıcaklığın 100 yıllık süreçte 0.89 derece arttığı ve bu yüzyılın sonuna kadar sıcaklık artışının 1.5 dereceye çıkacağı belirtildi. Raporu değerlendiren uzmanlar, "Hem gezegenimiz hem de bizler büyük risk altındayız. Harekete geçmemiz gerekiyor" dedi.

Raporda, 1950'den bu yana yapılan araştırmalara göre, dünyada ısı artışının birinci nedeninin 'insan kaynaklı' olduğu belirtildi. İklim değişikliğine neden olan karbondioksit salınımına devam edilmesi halinde ise sıcaklık artışının 4 ile 5.4 derece daha yüksek olacağı kaydedildi.

Sanayi devriminin başladığı 1750 yılından bu yana atmosferdeki karbondioksit oranının yüzde 40 oranında arttığı belirtilen raporda, denizlerdeki su seviyesi yükselmesinin bu yüzyılın sonuna kadar yarım metreyi geçeceği kaydedildi. Kutuplar 1900'lü yıllardan sonra 7 kat daha hızlı şekilde eridi ve kütleleri küçüldü. Isınmanın bu şekilde devam etmesi halinde 2100 yılına kadar kutuplardaki buzullar yüzde 15 ile 85 oranında erimiş olacağı bilim insanlarınca belirtilmektedir.

Dünya Bankası verilerine göre, Türkiye'nin karbon salınımının son yıllarda diğer OECD ülkelerinden daha hızlı bir şekilde arttığı belirtiliyor. Verilere göre gelecekte de bu artışın hızla devam edeceği tahmini yapıyor. Buna göre Türkiye'nin 2009'da 369 milyon ton olan karbon salınımı 2030 yılına kadar 3 katına çıkacak.

Dünya Bankası'nın Türkiye ile ilgili hazırladığı çevre notunda Türkiye, suyun verimli kullanımı ve yenilenebilir su kaynakları açısından diğer ülkelerin gerisinde kalıyor.

Avrupa Birliği'nde ortalama olarak kara alanlarının yaklaşık yüzde 40'ı ormanlardan oluşuyor. Bu alanda OECD ortalaması ise yüzde 30 civarında. Türkiye'ye bakıldığında ise ormanlık alanların kara alanlarının yaklaşık olarak yüzde 15'ini kapsadığı görülüyor. Yapılan çalışmalarda Türkiye'nin yeşil bir ekonomiye ulaşması için sektörel düzeyde detaylı analizlere ihtiyaç olduğunun altı çiziliyor.

Ülkemizdeki toplam sera gazı emisyonu 1990'dan 2011 yılına kadar sürekli bir artış göstermektedir. 1990 yılında toplam salınan sera gazı miktarı 100 milyon ton iken, 2011 yılında yüzde 124'lük bir artışla 422 milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

Sektörlere göre en çok sera gazı emisyonu enerji sektöründe görülmektedir. Bu sektördeki toplam artış oranı yaklaşık %127'dir.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin sera gazı emisyonlarının azaltılmasına veya sınırlandırılmasına yönelik hukuki açıdan bağlayıcı belgesi olan Kyoto Protokolü; 1997 yılında imzaya açılmış ve 2005 yılında yürürlüğe girmiştir. Kyoto Protokolü'ne ülkemiz 26 Ağustos 2009 tarihinde resmen taraf olmuştur. Bu protokole göre Türkiye sera gazı salınımını 1990 yılı seviyelerine çekmesi gerekmektedir. Yani salınımı 100 milyon dolaylarına kadar düşürmesi gerekli. Bizim gibi protokole imza atan ülkeler 2020 yılına kadar sera gazı salınımlarını %40 azaltmayı planlarken biz ülke olarak 2020'ye kadar sadece sekretarya çalışmalarıyla uğraşacağız.

Kişi başına karbon emisyonumuz Avrupa ve gelişmiş ülkelerle karşılaştırıldığında düşük olmasına rağmen son 20 yıl içerisinde OECD ülkeleri içinde karbon emisyonu en hızlı artan ve doğal kaynaklarını en hızla tüketen ülke konumundayız.

Birçok bilim insanı, dünya yüzeyindeki sıcaklığın artmasına neden olan sera tabakasının 2025 yıllarından itibaren dünya nüfusunun % 50'sini su kıtlığı ile karşı karşıya bırakacağını, Asya kıtasında ise 2020 yıllarından itibaren su sıkıntısı çeken insan sayısının 1,2 milyar kişiye kadar yükseleceğini belirtmektedir.

Bilim adamları ısrarla "küresel ısınma", "kuraklıkla mücadele", "dünyada kıt olan su kaynaklarının tasarruflu kullanılması", "doğayı koruma ve çevreye duyarlı olunması" konularında uyarılarda bulunmakta, kesin ve acil önlemlerin alınması gerektiğini söylemektedirler.

Ancak tüm bu uyarılara karşın, hiçbir tedbir alınmadan, az olan su kaynaklarımızın savurganca kullanılması, ormanların yok edilmesi, doğanın tahrip edilmesine ve çevre kirliliğinin önüne geçilecek adımların atılmaması ülkemiz geleceği açısından kaygı vericidir.

Ülkemiz, kar yağmayan, yağış miktarı iyice düşmüş bir kış mevsimi geçirirken küresel ısınmanın etkilerini yaşamaya başlamışken, İç Anadolu'daki göller bir bir kururken, kuraklık ve doğuracağı açlık kapımızdayken, sadece ülkemizi değil, bütün dünyayı tehdit eden küresel ısınma etkileri konusunda hükümetimiz tarafından hiçbir ciddi girişimde bulunulmamaktadır.

Hızlı artan nüfusun ihtiyaçlarını etkin ve verimli bir şekilde karşılama gerekliliğini ve doğal kaynakların tükenebileceğini göz önünde bulundurulduğunda; yaşadığımız çevreyi ve doğal kaynaklarımızı korumak konusunda her zamankinden daha çok duyarlılığa sahip olmamız gerekiyor.

TÜİK'in 2011 yılı emisyonlarında CO2 eşdeğeri olarak en büyük payı %71 ile enerji kaynaklı emisyonlar alırken, bunu sırasıyla ile endüstriyel işlemler, %9 ile atık ve %7 ile tarımsal faaliyetler takip etti.

Gelecekte enerji ihtiyacı daha da artacaktır. Bu sebeple iklim değişikliğine karşı alınacak küresel tedbirlerin önemi daha da büyüktür.

İklim değişikliği ve evre olgusu sadece ekolojik olaylardan ibaret olmayıp aynı zamanda, ekonomi, enerji, sanayi yatırımları, sosyal hayat ve hukuk ile doğrudan ilgilidir. Bugün gelinen nokta itibariyle iklim değişikliği; fiziksel ve doğal evre başta olmak üzere hayatımızın her safhasını etkilemektedir.

Etkilerini tüm dünyada hissettiren küresel sıcaklık ve iklim değişikliği, ülkemizde de tedbir alınması gereken önemli meselelerden birisidir. İklim değişikliğinin etkilerine karşı uyum sağlayabilme, kapasitesinin artırılması ve bu konuda gerekli planların bir an önce hazırlanarak uygulamaya konulması ülkemizin temel politikalarından biri olmalıdır.

Sonuç olarak, bu konuda gereken hassasiyetin gösterilmesi ve bu sorunun özölmesi için alınması gereken önleyici ve düzenleyici çalışmaların en kısa sürede ilan edilerek gerekli çalışmaların yapılması yaşamsal bir önem taşımaktadır. Bu önlemlerin saptanması amacıyla, Meclis Araştırma Komisyonu kurulması ülkemizin geleceği ve ulusal çıkarları adına büyük önem taşımaktadır.

